

29.6.2024 6. helluntain jälkeisen viikon lauantai, Pyhät apostolit Pietari ja Paavali

Käsittelen sekä juhlan että vuorojärjestelmän mukaiset tekstit

Aamupalveluksen evankeliumi on Joh. 21: 15 – 25, joka on käsitelty pääsiäiskauden seitsemännen viikon lauantaina.

Juhlan epistola

”Mutta mitä joku toinen uskaltaa – puhun nyt kuin järjetön – uskallan minäkin. He ovat siis heprealaisia? Niin minäkin. He ovat israelilaisia? Niin minäkin. He ovat Abrahamin jälkeläisiä? Niin minäkin. He ovat Kristuksen palvelijoita? Minä vielä enemmän – puhun kuin järjetön. Olen saanut raataa kovemmin kuin he, olen ollut enemmän vankeudessa, minua on ruoskittu ylen määrin, monesti olen ollut kuolemanvaarassa. Olen juutalaisilta viisi kertaa saanut ”yhtä vaille neljäkymmentä” ruoskaniskua, kolmesti olen saanut raippoja, kerran minua on kivitetty, kolme kertaa olen joutunut haaksiriksoon, olen ajelehtinut meressä vuorokauden. Olen yhtenäin ollut matkoilla, olen ollut vaarassa hukkaa jokiin ja joutua rosvojen käsiin, vaarassa niin maanmiesteni kuin vierasheimosten joukossa, vaarassa kaupungissa ja autiomaassa, vaarassa merellä, vaarassa valeveljien parissa. Olen raatanut ja nähnyt vaivaa, valvonut paljon, kärsinyt nälkää ja janoa, paastonnut usein, palellut vähissä vaatteissa. Kaikkien näiden hankaluuksien lisäksi minua joka päivä painaa huoli kaikista seurakunnista. Jos joku on heikko, niin minäkin olen heikko. Jos joku lankeaa, se polttaa minua. Jos on pakko kerskailla, kerskun heikkoudestani. Herran Jeesuksen Jumala ja Isä, joka on ikuisesti ylistetty, tietää etten valehtele. Damaskoksessa kuningas Aretaksen alainen päällikkö antoi vartioida kaupunkia pidättäkseen minut, mutta minut laskettiin muurinaukosta korissa alas, ja niin pääsin pakenemaan hänen käsistään. Minun on pakko kerskailla, vaikkei siitä hyötyä olekaan. Siirryn nyt näkyihin ja Herran ilmestyksiin. Tunnen erään Kristuksen oman, joka neljätoista vuotta sitten temmattiin kolmanteen taivaaseen. Oliko hän silloin ruumiissaan vai poissa siitä, en tiedä, sen tietää Jumala. Ja tästä miehestä tiedän, että hänet temmattiin paratiisiin ja hän kuuli sanoja, joita ihminen ei voi eikä saa lausua. Oliko hän ruumiissaan vai poissa siitä, en tiedä, sen tietää Jumala. Tästä miehestä minä kerskaillen, itsestäni en, paitsi heikkoudestani. Vaikka tahtoisinkin ylpeillä, en olisi mieletön, sillä puheeni on totta. Sitä en kuitenkaan tee, jottei kukaan ajattelisi minusta enempiä kuin hän minusta näkee tai kuulee. Jotta nämä valtavat ilmestykset eivät tekisi minua ylpeäksi, olen saanut pistävän piikin ruumiiseeni, Saatanan enkelin kurittamaan itseäni, etten ylpistyisi. Olen kolme kertaa pyytänyt Herralta, että pääsisin siitä. Mutta hän on vastannut minulle: ”Minun armoni riittää sinulle. Voima tulee täydelliseksi heikkoudessa.” Sen tähden ylpeilen mieluummin heikkoudestani, jotta

minuun asettuisi Kristuksen voima.” (2. Kor.11: 21b – 12:9).

Tämän päiväisen tekstin aluksi on todettava, että Paavalin perustaman Korintin seurakunnassa oli paljon ristiriitaisuuksia ja ongelmia, joita Paavali pyrki ratkaisemaan niin kirjeitä kirjoittamalla kuin käymällä seurakunnassa. Häntä vastaan oli hyökätty ja hänestä kerrottu erilaisia häntä vahingoittavia asioita. Taustalla voi olla jopa jonkinlainen valtakamppailu, jotkut ulkopuoliset kristilliset tahot pyrkivät saamaan Korintin seurakunnan kontrolliinsa, pois Paavalin vaikutusvallasta. Tämä oli yksi syy, miksi Paavali kirjoitti Korintiin.

Tämän päiväinen teksti on hyvin henkilökohtainen. Paavali puolustautuu kiihkeästi häneen kohdistunutta hyökkäystä vastaan. Nähtävästi hänellä ei ole muuta vaihtoehtoa. Hän suunnittelee käyvänsä Korintissa ja haluaa etukäteen selvittää tilanteen, jottei hänen tullessaan Korintiin olisi enää suurta erimielisyyttä.

”Mutta mitä joku toinen uskaltaa” viittaa juuri Paavalin vastustajiin. Paavali toteaa vastustajistaan, että he ovat heprealaisia, israelilaisia, Abrahamin jälkeläisiä ja Kristuksen palvelijoita ja huomauttaa, että niin on hänkin. Abrahamin jälkeläinen tarkoittaa tässä juutalais-kristittyä, joka voi vaatia itselleen etuoikeutta opetukseen, sillä he tuntevat kirjoitukset eli Vanhan testamentin. Kristuksen palvelijat ovat voineet kerskata tekemällään työllä, nyt Paavali vastaa kerskaamalla (ironisesti) kärsimyksillään Kristuksen tähden. Paavali on käyttänyt muissakin yhteyksissä samantapaisia luetteloita kärsimyksistään.

Ruoskimisen määrä on kerrottu Vanhassa testamentissa (5. Moos. 25: 1 – 3). Paavali on ruoskittu viisi kertaa, emme tiedä syytä näin moneet ruoskimiseen. Hän sai raippoja kolme kertaa, tässä on kyseessä roomalainen rangaistusmuoto, yhden kerran tiedämme näin käyneen Filippissä (Ap.t. 16: 37). Lystrassa häntä oli kivitetty (Ap.t. 14: 19). Matkoilla olemisesta voidaan todeta, että matka Jerusalemissa Korintiin pelkästään on ollut noin 4500 kilometriä. Tuon ajan maailmassa turvallisuus oli oleellisesti huonompi kuin nykyään, rosvoja esiintyi esimerkiksi kaupunkien ulkopuolella ja matkalaiset olivat heidän kohteenaan. Kaupungeissa juutalaiset ja muutkin ryhmät olivat asettuneet Paavalia vastaan, myös väkivaltaisesti. Paavalia myös vastustivat ”omat ihmiset”, nimenomaan muut juutalaiskristityt, jotka vaativat Vanhan testamentin lain ankaraa noudattamista. Erilaiset matkustamisen tuomat ongelmat hän mainitsee myös: valvonut, kärsinyt nälkää ja janoa ja palellut. Näiden ulkoisten koettelemusten lisäksi sisältä päin hänellä oli huoli perustamista seurakunnista.

”Kerskun heikkoudestani” kertoo Paavalin puolustuspuheesta. Se on parodiaa. Hän tietoisesti kerskuu

siitä, mitä me pidämme heikkoutena. Mutta samalla siinä on suuri viisaus. Jos ihminen kehuu itse omasta erinomaisuudestaan, kyse on ylpeydestä. Paavalin kerskaus on se, että hän ei ole mitään, mutta: hänen kauttaan voi silloin vaikuttaa Kristus. Siitä kertominen, että pakeni Damaskoksesta korissa, paljastaa suuren nöyryytyksen. Vain nöyrä ihminen voi kertoa tällaisen, lähes naurua herättävän, asian.

Nyt Paavali siirtyy puolustuspuheessaan toiseen asiakokonaisuuteen, näkyihin ja ilmestyksiin. Sanat ”Herran ilmestyksiin” pitänee ymmärtää ”Herran antamiin ilmestyksiin”. ”Tunnen erään” tarkoittaa Paavalia. Hän ei halua väittää, että olisi saanut yksityisen uskonnollisen kokemuksen puolustaakseen oikeutta toimia apostolina. ”Neljätoista vuotta sitten” on tapahtunut vuosia Paavalin kristityksi tulemisen jälkeen, eli hän oli vakiintunut uskovainen eikä ollut ”hurmoshenkinen” tai väärille vaikutteille altistunut. Tällä halutaan osoittaa, että näky on todellinen.

”Temmattiin paratiisiin” ei kerro tekijää. Se tarkoittaa tässä yhteydessä, että tempaaja oli Jumala. Matka ”toiseen maailmaan” on tyypillinen apokalyptisessa, lopun aikaan liittyvässä kirjallisuudessa. Temmattiin kolmanteen taivaaseen, joka määritellään paratiisiksi. Taivasten lukumäärä vaihtelee juutalaisessa kirjallisuudessa. Paavali ei saa tai ei kykene ilmaisemaan sanomatonta. Kyse on salatusta asiasta, näystä, vastaavia löytyy myös muualta Raamatusta (vrt. Dan. 12: 4, Ilmestyskirja 10: 4). Kyseessä voi olla myös kokemuksen merkityksettömyys verrattuna nykyhetkeen, näky ei selitä mitään, jos siitä kertoo (vrt. 1. Kor. 14: 19).

”Enempää kuin hän minusta näkee tai kuulee.” Ainoa oikea näky apostolin todellisuudesta tulee siitä, miten hän tuo julki Kristuksen, niin käytöksellään kuin puheellaan.

”Olen saanut pistävän piikin ruumiiseeni, Saatanan enkelin kurittamaan itsenäni.” Tämän on ajateltu kertovan joko psyykkisestä tai fyysisestä ongelmasta, jonka aiheuttaja juutalaisen ajattelun mukaan on Saatana. Lausemuoto pitää nämä kaksi asiaa erillään. Vanhan testamentin kielenkäytössä ”piikki” tarkoittaa vihollista (4. Moos. 33: 55). Lause siis merkitsee ulkopuolisen vihollisen olemassaoloa, vihamiestä. Se voisi viitata siihen luetteloon kärsimyksistä, mitä Paavali on kohdannut. Toisaalta Paavali kirjoitti vähän aikaisemmin: ”tekeytyyhän itse Saatanakin valon enkeliksi” ja ”Hänen palvelijansa esiintyvät Jumalan asian palvelijoina.” (2: Kor. 11: 14 – 15) Näin ollen Paavalin vihamiehet voivat tulla hänen seurakuntiansa sisältä. Paavali oli kolme kertaa rukoillut Herraa päästäkseen tästä asiasta.

Tekstimme lopussa Paavali toteaa, että silloin kun hän on heikko, niin silloin häneen asettuu Kristuksen voima.

Vuoroluvun mukainen päivän epistola

”Vakuutan Kristuksen nimessä, että puhun totta, ja Pyhän Hengen valaisema omatuntoni todistaa, etten valehtele: Minulla on sydämessäni raskas suru ja lakkaamaton tuska. Toivoisin suorastaan, että itse olisin kirottu ja erotettu Kristuksen yhteydestä, jos se vain auttaisi veljiäni, oman kansani jäseniä. Ovathan he israelilaisia, jotka Jumala on ottanut lapsikseen ja joille hän on antanut kirkkautensa. Heidän kanssaan hän on tehnyt liitot, heille hän on antanut lain, jumalanpalveluksen ja lupaukset. Heidän ovat kantaisät, heistä on Kristus ihmisenä lähtöisin, hän, joka on kaiken yläpuolella, ikuisesti ylistetty Jumala, aamen! (Room. 9: 1 – 5)

”Vakuutan Kristuksen nimessä” kertoo kristitystä Paavalista, joka ilman kaunaa kirjoittaa juutalaisista. Hän suree juutalaisten kohtaloa. ”Kirottu ja erotettu Kristuksen yhteydestä”, kreikan kielisessä tekstissä käytetään sanaa anateema: pois luovutettu, syrjään asetettu. Paavali on valmis olemaan erossa Kristuksesta, jos se pelastaisi israelilaiset. Tämä kohta muistuttaa profeetta Mooseksen rukousta kansan langettua palvelemaan kultaista sonnina: ”Anna anteeksi heidän syntinsä. Mutta jos et anna, niin pyyhi minun nimeni kirjastasi.” (2. Moos. 32: 32)

”Ovathan he israelilaisia.” Paavali ei käytä yleistä sanaa juutalaiset, vaan käyttää Jumalan antamaa, kunnioitettavaa nimeä oman kansansa jäsenistä. Sitten Paavali tuo esille seitsemän erikoisoikeutta, jotka liittyvät tähän nimeen: Jumala on ottanut heidät lapsikseen (esim. 2. Moos 4: 22), Hän on ilmestynyt kirkkaudessaan (esim. 2. Moos 16: 10), heidän kanssaan Hän on tehnyt liitot (esim. 2. Moos. 24. 7 – 8), heille Hän antoi lain (esim. 2. Moos. 20: 1 – 17), jumalanpalvelukset (Jerusalemmin temppelin palvelukset), lupaukset (Abrahamille, Moosekselle, Daavidille) ja seitsemäntenä heidän ovat kansaisät, sillä Israel edelleen palveli patriarkkojen Jumalaa. Näihin seitsemään erikoisoikeuteen Paavali lisää kahdeksannen, kaikkein tärkeimmän: ”Kristus on ihmisenä lähtöisin” heistä. Valitettavasti israelilaiset eivät tunnustaneet Häntä Messiaana.

Juhlan evankeliumi

”Kun Jeesus oli tullut Filippoksen Kesarean seudulle, hän kysyi opetuslapsiltaan: ”Kuka Ihmisen Poika on? Mitä ihmiset hänestä sanovat?” He vastasivat: ”Toisten mielestä hän on Johannes Kastaja, toisten mielestä Elia, joidenkin mielestä Jeremia tai joku muu profeetoista.” ”Entä te?” kysyi Jeesus. ”Kuka minä teidän mielestänne olen?” Simon Pietari vastasi: ”Sinä olet Messias, elävän Jumalan poika.” Jeesus sanoi hänelle: ”Autuas olet sinä, Simon, Joonan poika. Tätä ei sinulle ole

ilmoittanut liha eikä veri, vaan minun Isäni, joka on taivaissa Ja minä sanon sinulle: Sinä olet Pietari, ja tälle kalliolle minä rakennan kirkkoni. Sitä eivät tuonelan portit voita. Minä olen antava sinulle taivasten valtakunnan avaimet. Minkä sinä sidot maan päällä, se on sidottu taivaissa, ja minkä sinä vapautat maan päällä, se on myös taivaissa vapautettu.” (Matt. 16: 13 – 19)

Tämä teksti löytyy myös Markukselta (Mark. 8: 27 – 30) ja Luukkaalta (Luuk. 9: 18 – 21) lyhyemmässä muodossa. Matteus on lisännyt tähän tekstimme loppuosan, sanat, jotka Jeesus lausuu Pietarille.

Palestiinan alueella oli tuolloin kaksi Kesarea -nimistä paikkaa. Toinen oli Välimeren rannalla ja tämä toinen oli Hermon -vuoren luoteisrinteessä noin 50 kilometriä Gennesaretin järvestä. Käyttämällä nimeä Filippoksen Kesarea tästä paikasta erotetaan nämä kaksi paikkaa toisistaan.

”Kuka Ihmisen Poika on? Mitä ihmiset hänestä sanovat?” Ihmisen Poika on termi, jolla viitataan Danielin kirjaan (7: 13 - 14). Tähän kohtaan liittyy juutalaisten käsitys messiaasta, lopun ajan kansan johtajasta. Danielin näyssä ”kuin ihmisen poika saapui ikaiaikaisen luo ja hänelle annettiin valta, joka ei katoa”. Juutalaisilla oli kaksi ääripäätä siitä, kuka tai mikä messias olisi. Messias tarkoittaa voideltua. Messias olisi joko poliittinen kuningas (kuninkaat voideltiin tehtävänsä) tai sitten jotain, mikä liittyy enemmän hengellisyyteen. Täsmällistä kuvaa ei ollut muodostunut. Kun koettiin eletävän ”lopun aikoja”, niin messiaan odotus lisääntyi.

Opetuslasten vastaus oli, että ihmisten mukaan Ihmisen Poika olisi esimerkiksi Johannes Kastaja tai joku Vanhan testamentin profeetoista. Tämä Jeesuksen ensimmäinen kysymys koski tavallisten ihmisten mielipiteitä. Vastauksessa mainitaan myös profeetta Jeremia. Markuksen tekstissä ei Jeremiaa mainita. Tämä voi olla Matteuksen lisäys tai tieto voi tulla niin sanotusta Q -lähteestä. Jeremiaan kohtalo muistutti paljon Jeesuksen kohtaloa.

Nyt Jeesus teki tarkemman kysymyksen: ”Kuka minä teidän mielestänne olen?” Opetuslasten puolesta vastaa Simon Pietari: ”Sinä olet Messias, elävän Jumalan poika.” Markuksen evankeliumissa Pietari vastasi vain: ”Sinä olet Messias”. Lisäämällä tekstiin ”elävän Jumalan pojan” sanasta Messias häviää sotilaallinen tai kansallinen messias -ajatus ja tuodaan esille hengellinen johtaja.

”Autuas olet sinä Simon” on ilon toivotus, siunaus. ”Sinä olet Pietari, ja tälle kalliolle minä rakennan kirkkoni.” Tämä ilmaisee Simonin nimen muutoksen. Kreikkalainen nimi Petros pohjautuu sanaan petra, joka merkitsee kalliota. Sana kirkko (seurakunta) esiintyy evankeliumeissa vain kaksi kertaa,

tässä yhteydessä ja myös Matt. 18: 17. Se tarkoittaa Jumalan kansan kokousta. Kirkon perusta on se usko, minkä Pietari toi ilmi. ”Minä rakennan kirkkoni” viittaa Kristuksen kuolemaan ja ylösnousemukseen, nämä ovat niitä rakentamisen elementtejä. Kysymys on Kristuksen kirkosta. Tuonelan portit mainitaan useissa kohdissa Vanhassa testamentissa (Jes. 38: 10, Job 38: 17 jne.). Tekstin tarkoitus on osoittaa, että Kirkko on ”voittamaton”, sillä on voitto kuolemasta. Jeesus myös todistaa, että Pietarin tunnustus perustuu Jumalan antamaan ilmoitukseen, tieto ei ole peräisin ihmisiltä.

Sanojen kääntäminen on vaikeaa. Heprean Seol ja kreikan Hades käännetään suomenkielisessä Raamatussa sanalla Tuonela. Gehenna käännetään sanalla helvetti. Gehinnomin laakso oli Jerusalemin kaatopaikka muinaisuudessa. Mikä on näiden paikkojen tai tilojen välinen ero? Me emme sitä tiedä. Tavallisesti selitetään, että Tuonela olisi jonkinlainen väliaikainen tila (ennen lopullista tuomiota?) ja helvetti sitten pysyvä ero Jumalasta. Asia voi saada erilaisen ymmärryksen, sillä eri kielissä ei välttämättä tehdä eroa tuonelan ja helvetin välillä. Tämän kirjoittaja on hyvin varovainen tässä kohdassa ilmaisemaan mitään tarkkaa käsitystä. Johannes Krysostomoksen pääsiäissaarna käyttää sanaa Tuonela puhuessaan paikasta, missä Jeesus kävi ristin kuolemansa jälkeen Jumalana levätessään saman aikaisesti ihmisenä kalliohaudassa.

Taivasten valtakunnan avaimista tai porttien avaamisesta löytyy mainintoja myös Vanhasta testamentista (Jes. 22: 22, Job 12: 14). Taivasten valtakunnan avaimet tarkoittaa tässä yhteydessä Kirkkoa, jonka kautta jaetaan pelastuksen sanomaa, ja joka toimii Kristuksen maanpäällisen toiminnan jälkeen aina taivasten valtakunnan lopulliseen tuloon asti. ”Minä olen antava” ohjaa tulevaan aikaan, Kirkko on saava taivasten valtakunnan avaimet Kristuksen ylösnousemuksen jälkeen, kun opetuslapset saavat Pyhän Hengen (Joh. 20: 22 – 23).

”Minkä sinä sidot maan päällä, se on sidottu taivaissa, ja minkä sinä vapautat maan päällä, se on myös taivaissa vapautettu.” Kreikankielinen teksti sisältää niin sanotun teologisen (jumalallisen) passiivin. Taivaassa oleva syntien sitominen ja vapauttaminen ei ole Pietarin toimintaa, vaan sen tekee Jumala.

Sittoa ja päästää ovat teknisiä rabbiinisia termejä, joita käytetään kuvaamaan esimerkiksi paholaisen sitomiseen eksorkismissa tai yhteisöstä erottamiseen. Matteus 18: 18 sisältää ajatuksen, että kaikille opetuslapsille on annettu oikeus syntien anteeksi antamiseen tai pidättämiseen. Jeesus näyttää asettavan Pietarin erikoisasemaan puhuessaan kalliolle rakennettavasta kirkosta ja taivasten valtakunnan avaimista. Miksi näin? Tämän kirjoittaja tuntee kaksi eri teoriaa asiasta. Varhaisessa kirkossa Jerusalemin seurakunnan johtaja oli apostoli Jaakob. Maantieteellisesti merkittävän työn teki

apostoli Paavali. On esitetty, että Matteus taiteilee välimaastossa ja esittää tavallaan kompromissia, joka on Pietari. Toinen mahdollisuus on se, että Pietarin asema opetuslasten ”puhemiehenä” aikaansaa sen, että Jeesus osoittaa sanansa Pietarille.

Tämä teksti on aiheuttanut jännitystä Kirkon itäisen (ortodoksisen) ja läntisen (katolisen) suuntauksen välille. Katolinen kirkko on välillä korostanut Rooman paavin erityisasemaa Pietarin seuraajana (vaikka historiallisesti on kyseenalaista, toimiko apostoli Pietari Rooman piispana). Ortodoksinen kirkko on korostanut sitä, että apostolit (kuten piispatkin) olivat keskenään samanarvoisia ja Jeesuksen sanat, vaikka Hän osoittikin ne Pietarille, oli tarkoitettu kaikille apostoleille.

Vuoroluvun mukainen päivän evankeliumi

”Kun Jeesus vielä puhui heille, sinne tuli eräs synagogan esimies. Hän kumartui maahan Jeesuksen edessä ja sanoi: ”Tyttäreni on kuollut juuri äsken, mutta tule ja pane kätesi hänen päälleen, niin hän virkooa.” Jeesus nousi ja lähti miehen mukaan, ja opetuslapset seurasivat häntä. Silloin Jeesusta lähestyi muuan nainen, jota kaksitoista vuotta oli vaivannut verenvuoto. Hän tuli Jeesuksen taakse ja kosketti hänen viittänsä tupsua. Hän näet ajatteli: ”Jos vain saan koskettaa hänen viittänsä, minä paranen.” Jeesus kääntyi, näki naisen ja sanoi: ”Ole rohkealla mielellä, tyttäreni, uskosi on parantanut sinut.” Siitä hetkestä nainen oli terve. Kun Jeesus tuli esimiehen taloon ja näki huilunsoittajat ja hälisevän ihmisjoukon, hän sanoi: ”Menkää pois! Ei tyttö ole kuollut, hän nukkuu.” Hänelle naurettiin. Mutta kun väki oli ajettu ulos, Jeesus meni sisään ja otti tyttöä kädestä, ja tyttö nousi. Tästä levisi tieto koko sille seudulle. (Matt. 9: 18 – 26)

Kertomus löytyy myös Markukselta (Mark. 5: 21 - 43) ja Luukkaalta (Luuk. 8: 41 - 56). Matteus on lyhentänyt oleellisesti Markuksen kertomusta. Tässä on kaksi kertomusta, synagogan esimiehen tyttären parantamiskertomuksen sisällä on kertomus kaksitoista vuotta verenvuotoa sairastaneen naisen parantumisesta. Verenvuototautia sairastanut nainen itse hakeutui Jeesuksen luo, mutta synagogan esimies haki apua tyttärelleen, joka oli vielä nuori.

Matteus korostaa synagogan esimiehen uskoa kertomalla, että tämä pyysi apua jo kuolleelle tyttärelle. Muissa evankeliumeissa tieto tyttären kuolemasta tulee myöhemmin.

Verenvuotoa sairastavasta naisesta ajateltiin juutalaisen lain mukaan niin, että hänellä on jatkuvat kuukautiset. Tämä merkitsi sitä, että hän oli pysyvästi saastainen. Hän oli yhteiskunnan hylkiö (vrt. 3. Moos. 15: 19, 25). Eusebios mainitsee hänet ”Kirkkohistoriassaan”. Samoin

apokryfinen ”Pilatuksen asiakirjat” mainitsee hänet. Hänen nimensä on Veronika (Berenice). Latinalaisessa perinteessä häntä muistetaan naisena, joka pyyhki Herran verta vuotavat kasvot, kun Hän kantoi ristiään Golgatalle. ”Kosketti viitan tupsua”: Herran Moosekselle antaman määräyksen mukaan viitan kulmissa piti olla tupsut, jotta israelilaiset muistaisivat Herran käskyt (4. Moos. 15:38 – 41, 5. Moos. 22: 12). Vanhassa testamentissa on mainittu, että tarttuminen viittaan on pyyntö (Sak. 8: 23), Sakariaan esimerkissä ”erikieliset miehet” pyytävät saada tulla Juudean miesten mukaan, koska Jumala on heidän kanssaan.

”Ole rohkealla mielellä, tyttäreni” on Jeesuksen tapa korostaa naisen uskoa. Ankarassa juutalaisuudessa naisen toiminta olisi tuomittu. Hän verenvuotoa sairastavana kosketti vierasta miestä. Nainen rikkoi tässä kahdesti juutalaisten rituaalisia sääntöjä. ”Uskosi on parantanut sinut” on osassa käänöksissä muodossa ”Uskosi on pelastanut sinut”. ”Siitä hetkestä nainen oli terve” ilmaisee Jeesuksen parantavan voiman.

”Huilunsoittajat” oli palkattu säestämään surulauluja. Heitä palkattiin myös juhliin. Jeesukselle naurettiin, kun Hän sanoi tytön nukkuvan. Ihmiset tiesivät tytön kuolleen.

”Jeesus meni sisään ja otti tyttöä kädestä ja tyttö nousi.” Vanhassa testamentissa on vastaavia parannustekoja. Profeetta Elia herätti lesken pojan (1. Kun. 17: 17 – 24) ja profeetta Elisa sunemilaisen naisen pojan (2. Kun. 4: 17 – 37). Kirkko muistuttaa tässä kohdassa jäseniään siitä, että Jeesus voi myös herättää synnintekijän, joka on erossa Jumalasta, katumuksen kautta takaisin Jumalan yhteyteen.